

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.37687/2413-7189.2022.3-4-4.2>

Губіна Г. Л.,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства

Одеського державного аграрного університету

ORCID: 0000-0002-7419-3007

ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ, ЩО УПОВНОВАЖЕНІ ЗАЙМАТИСЯ ПИТАННЯМИ ЕКОЛОГІЇ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

CENTRAL EXECUTIVE AUTHORITIES OF UKRAINE AUTHORIZED TO DEAL WITH ENVIRONMENTAL ISSUES IN AGRICULTURAL ACTIVITIES

У сьогоденності в Україні постало також питання щодо екологічності сільськогосподарської діяльності. Остання визначається багатьма нормативно-правовими актами, що містять різні визначення такого поняття. І це також потребує врегулювання на законодавчому рівні. Прийняття лише відповідної законодавчої бази в Україні є недостатнім заходом. Нормативно-правові акти повинні бути узгодженими між собою, бо вони це мають виконуватися та бути ефективними, а не зазнавати постійних змін. І тому необхідно визначити, окреслити вітчизняні центральні органи виконавчої влади, що уповноважені займатися питаннями екології у сільськогосподарській діяльності.

У статті розглядаються актуальні для сучасних умов такі органи (Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державне агентство лісових ресурсів України, Державна служба геології та надр України, Державне агентство водних ресурсів України, Державна екологічна інспекція України, Державне агентство України з управління зоною відчуження, Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державне агентство меліорації та рибного господарства України, Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів). Автор визначає їх перелік логічним шляхом, посилаючись на чинне вітчизняне законодавство, проводить аналіз повноважень таких органів, надає свої рекомендації, робить висновки.

Таким чином, в нашій державі згідно чинного українського законодавства є ціла низка центральних органів виконавчої влади, уповноважених займатися питаннями екології в сільськогосподарській діяльності. І така ситуація потребує переосмислення, з точки зору автора. По-перше, Україна отримала статус кандидата в члени ЄС. Відповідно, норми нашого законодавства повинні бути наближені до норм законодавства ЄС. По-друге, необхідно залишити єдиний центральний орган виконавчої влади з конкретними, чіткими повноваженнями у розглядаємому напрямку, закріпленими на законодавчому рівні. І це може бути і міністерство, і агентство, і служба, і інспекція. Даний захід є необхідним для визначення відповідальних осіб.

Ключові слова: екологія, нормативно-правовий акт, повноваження, сільськогосподарська діяльність, центральні органи виконавчої влади.

Nowadays, the issue of environmental friendliness of agricultural activity has also arisen in Ukraine. It is defined by many legal acts containing different definitions of this concept. And it also needs a settlement at the legislative level. The adoption of only the appropriate legislative framework in Ukraine is an insufficient measure. Normative-legal acts must be coordinated among themselves, because they still need to be implemented and effective, and not undergo constant changes. And therefore, it is necessary to determine, outline domestic central executive bodies authorized to deal with environmental issues in agricultural activities.

The article considers such bodies relevant for modern conditions (Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine, State Forest Resources Agency of Ukraine, State Geologic and Subsoil Survey of Ukraine, State Water Resources Agency of Ukraine, State Ecological Inspection of Ukraine, State Agency of Ukraine on Exclusion Zone Management, Ministry of Strategic Industries of Ukraine, Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, Ukraine State Service of Geodesy, Cartography and Cadastre, State Agency of Melioration and Fisheries of Ukraine, State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection). The author determines their list logically, referring to the current domestic legislation, analyzes the powers of such bodies, provides his recommendations, draws conclusions.

Thus, in our state, according to the current Ukrainian legislation, there are a number of central executive bodies authorized to deal with environmental issues in agricultural activities. Such a situation needs rethinking, from the author's point of view. First, Ukraine received the status of a candidate member of the EU. Accordingly, the norms of our legislation should be close to the norms of EU legislation. Secondly, it is necessary to leave a single central executive body with specific, clear powers in the considered direction, fixed at the legislative level. And it can be the ministry, and the agency, and the service, and the inspection. This measure is necessary to identify responsible persons.

Key words: ecology, normative-legal act, powers, agricultural activity, central executive authority.

Постановка проблеми. Останні події, що відбуваються в нашій державі, вказують також на появу екологічних проблем, в т.ч. і в сільськогосподарській діяльності. Поступово це стає актуальним для сьогодення. Здійснюється спроба їх розв'язати, вирішити на національному законодавчому рівні. Однак, відстежується прийняття різними центральними органами виконавчої влади (надалі – ЦОВВ) нормативно-правових актів (надалі – НПА). «Міністерства забезпечують формування та реалізують державну політику в одній чи декількох сферах, інші ЦОВВ виконують окремі функції з реалізації державної політики» (ч. 2 ст. 1 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. № 3166-VI) [1]. Отже, можна спостерігати декілька різних ЦОВВ в одній сфері. Вважаємо, що для ефективного вирішення екологічних питань в сільськогосподарській діяльності необхідно окреслити ЦОВВ України, що наділені повноваженнями в даній сфері, напрямку, та проаналізувати ці повноваження. Такий крок є важливим, бо визначитись відповідальний ЦОВВ.

Стан наукового дослідження проблеми. Враховуючи, що проблема є комплексною, а також постійні зміни ЦОВВ в Україні (наприклад, назва, повноваження, реорганізація, ліквідація), то можна визначити лише поодиноких науковців, праці яких ще є актуальними для сьогоденності. Так, щодо поняття «сільськогосподарська діяльність» – це А.М. Апаров, А.М. Статівка, В.Ю. Уркевич та ін. Правовим аспектам ЦОВВ приділяли свої наукові розробки Л.С. Гулак, С.С. Єсімов, М.В. Ковалів, О.І. Остапенко та ін. Однак, дані дослідження носять фрагментарний характер.

Мета дослідження – це аналіз чинного вітчизняного законодавства щодо визначення ЦОВВ, уповноважених займатися питаннями екології в сільськогосподарській діяльності.

Виклад основного матеріалу. Для цього необхідно, перш за все, визначитись з базовим поняттям «сільськогосподарська діяльність» згідно законодавства України. Із аналізу вітчизняної законодавчої бази можна констатувати відсутність єдиного розуміння даного поняття. Однак, серед НПА України, що містять визначення останнього, найвищу юридичну силу має серед них Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 р. № 1877-IV (надалі – Закон № 1877-IV). Так, «...це діяльність з: виробництва продукції рослинництва, зокрема рослинних культур, а також вирощування ягід, фруктів та овочів, квітів та декоративних рослин (у відкритих або закритих ґрунтах), грибів, насіння, прянощів, саджанців та водоростей, а також її обробки, переробки та/або консервації; виробництва продукції тваринництва, зокрема свійських сільськогосподарських тварин, птахівництва, кролівництва, бджільництва, а також розведення шовкопрядів, хробаків, равликів, молюсків, змії та

інших плазунів або слимаків, інших наземних ссавців, безхребетних та комах, а також її обробки, переробки та/або консервації; заліснення, у тому числі створення захисних лісових насаджень, збирання дикорослих грибів та ягід, інших дикорослих рослин, їх обробки та консервації; розведення та/або утримання, та/або вирощування, та/або вилов прісноводної та/або морської риби, жаб, безхребетних, водоростей та інших гідробіонтів; обробки та/або консервації риби або інших прісноводних чи морських безхребетних, інших об'єктів аквакультури, дикорослих водоростей; надання послуг сільськогосподарського характеру (сіяння, збирання врожаю, зберігання сільськогосподарської продукції)» (п. 2.28 ст. 2 Закону № 1877-IV) [2]. На дане бачення законодавця буде відбуватися орієнтація при окресленні ЦОВВ, уповноважених займатися питаннями екології у сільськогосподарській діяльності. На нашу думку, наведене вище визначення потребує окремого аналізу щодо свого змісту, враховуючи вимоги законодавства ЄС, та, відповідно, переосмислення, корегування.

Поняття «екологія», вбачається, не вимагає такої уваги, як поняття «сільськогосподарська діяльність». Це пов'язано з тим, що достатньо лише наявності самого поняття у повноваженнях ЦОВВ для ідентифікації.

Чинний перелік ЦОВВ в Україні, визначений Постановою Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10.09.2014 р. № 442 [3]. На думку автора, ЦОВВ в Україні, уповноважених займатися питаннями екології в сільськогосподарській діяльності, в даному НПА можна виділити лише логічним шляхом. Так, це Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (надалі – Міндовкілля), Державне агентство лісових ресурсів України (надалі – Держлісагентство), Державна служба геології та надр України (надалі – Держгеонадра), Державне агентство водних ресурсів України (надалі – Держводагентство), Державна екологічна інспекція України (надалі – Держекоінспекція), Державне агентство України з управління зоною відчуження (надалі – ДАЗВ), Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України (надалі – Мінстратегпром), Міністерство аграрної політики та продовольства України (надалі – Мінагрополітики), Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (надалі – Держгеокадастр), Державне агентство меліорації та рибного господарства України (надалі – Держрибагентство), Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (надалі – Держпродспоживслужба). Вважаємо, що більш чіткий перелік ЦОВВ у вивчаємому напрямку можна сформулювати лише після аналізу повноважень кожного з зазначених вище органів.

Базовим НПА, що визначає правовий статус Міндовкілля, є Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. № 614 [4]. Із аналізу його положень можна констатувати про відсутність самого поняття «сільськогосподарська діяльність». В той же час у повноваженнях Міндовкілля спостерігається посилення на поняття «екологія», складові елементи, що містяться у визначенні поняття «сільськогосподарська діяльність» згідно п. 2.28 ст. 2 Закону № 1877-IV. Отже, на нашу думку, даний ЦОВВ, пов'язаний у сукупності з екологією, сільськогосподарською діяльністю (наприклад, пестициди, агрохімікати, раціональне використання водних ресурсів) та кліматом.

Згідно п. 1 Положення про Державне агентство лісових ресурсів України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 р. № 521 (надалі – Положення № 521), Держлісагентство є ЦОВВ, «діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства» [5]. Цей НПА є основним тут. Виходячи з аналізу норм даного положення, можна зробити висновки, що в повноваженнях розглядаемого агентства взагалі відсутні будь-які прямі посилання, вказівки на наступні поняття: «екологія», «сільськогосподарська діяльність». Проте, є перепони, щоб викреслити Держлісагентство з вище зазначеного загального переліку ЦОВВ. Така думка автора пов'язана з наступним. Положення № 521, по-перше, містить також деякі елементи із вказаного вище законодавчого визначення поняття «сільськогосподарська діяльність». По-друге, в Положенні № 521 зустрічаються у повноваженнях терміни «безпека», «охорона», «протипожежна» тощо. Представляється, що в цьому НПА прописані більш деталізовані повноваження для Держлісагентство у лісовому господарстві. Останнє безпосередньо має зв'язок з сільськогосподарською діяльністю згідно п. 2.28 ст. 2 Закону № 1877-IV та актуальною для сьогоденності темою – екологія.

Держгеонадра є ЦОВВ, «діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, є уповноваженим органом з питань реалізації угод про розподіл продукції» (п. 1 Положення про Державну службу геології та надр України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1174) (надалі – Положення № 1174) [6]. Вважаємо, що хоча Положення № 1174 і містить поняття «еколого-геологічного», «геолого-екологічних», але воно не стосується сільськогосподарської діяльності. Останнє також відсутнє в цьому НПА. Однак, у Положенні № 1174 використовується

поняття «підземні води». Вони, як відомо, застосовуються у сільськогосподарській діяльності. Отже, можна констатувати, що Держгеонадра не наділено чіткими повноваженнями щодо екології в сільськогосподарській діяльності на законодавчому рівні, але пов'язано безпосередньо з останнім через поняття «підземні води». На нашу думку, даний ЦОВВ має схований вплив на вивчаємий напрямок. І такий вплив необхідно переглянути, та внести відповідні зміни у чинне національне законодавство. Наприклад, вказати прямий зв'язок.

Держводагентство є ЦОВВ, «діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів» (п.1 Положення про Державне агентство водних ресурсів України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 393) (надалі – Положення № 393) [7]. Із аналізу даного НПА можна зробити висновок, що повноваження Держводагентство стосуються екології у сільськогосподарській діяльності, бо є закріплення на законодавчому рівні цих понять, тобто у Положенні № 393. Слід зазначити, що повноваження Держгеонадра та Держводагентство не пов'язані між собою щодо води, але, на нашу думку, раціональним є передача всіх повноважень щодо води до Держводагентство, як єдиного ЦОВВ, відповідального за цю сферу.

Наступний ЦОВВ – це Держекоінспекція. Базовий НПА, що регулює її правовий статус, – це Положення про Державну екологічну інспекцію України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275 (надалі – Положення № 275) [8]. Виходячи з назви самого ЦОВВ та аналізу зазначеного вище Положення, можна зробити такі висновки. Держекоінспекція уповноважена займатися екологічними питаннями в усіх можливих сферах, в т.ч. й в сільськогосподарській діяльності, хоча це й не прописано у Положенні № 275. Однак, в його тексті є посилання на пов'язані з сільськогосподарською діяльністю напрямки, елементи (наприклад, «...здійснення заходів із запобігання забрудненню земель хімічними і радіоактивними речовинами, відходами, стічними водами...» (абз. 5 підпункту «б» підпункту 2 пункту 4 Положення № 275), «...про охорону, використання та відтворення водних біоресурсів...» (підпункт «е» підпункту 2 пункту 4 Положення № 275)) [8]. Також необхідно відмітити, що повноваження Держекоінспекції, на думку автора, є більш загальними стосовно будь-якої сфери, що має зв'язок з екологією, у порівнянні з вузькоспеціалізованим ЦОВВ. І, відповідно, їх повноваження можуть бути схожими, але закріплені у НПА різним формулюванням. Як висновок, одна сфера є об'єктом уваги для декількох ЦОВВ з різних напрямків.

ДАЗВ – це ЦОВВ, «діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів та який реалізує державну політику у сфері управління зоною відчуження і зоною безумовного (обов'язкового) відселення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта “Укриття” на екологічно безпечну систему, а також здійснює державне управління у сфері поводження з радіоактивними відходами на стадії їх довгострокового зберігання і захоронення» згідно п. 1 Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. № 564 (надалі – Положення № 564) [9]. Із аналізу вище зазначеного НПА можна встановити, що ДАЗВ також уповноважений займатися питаннями екології у сільськогосподарській діяльності. Так, «...видає, зупиняє та скасовує (у межах зони відчуження і відселеної частини зони безумовного (обов'язкового) відселення) спеціальні дозволи на провадження сільськогосподарської, лісогосподарської, виробничої та іншої діяльності...» (підпункт 1 пункту 4 Положення № 564) [9]. «У сфері подолання наслідків Чорнобильської катастрофи проводить загальну оцінку радіаційної обстановки на території зон, що зазнали радіоактивного забруднення, радіоекологічний моніторинг на цій території...» (підпункт 2 пункту 4 Положення № 564) [9].

«Мінстратегпром є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну промислову політику, державну військово-промислову політику, державну політику у сфері державного оборонного замовлення, у сфері оборонно-промислового комплексу, у літакобудівній галузі та забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері космічної діяльності (надалі – стратегічні галузі промисловості)» (абз. 2 п. 1 Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2020 р. № 819) (надалі – Положення № 819) [10]. У зазначеному НПА не зустрічаються самі поняття «екологія», «сільськогосподарська діяльність» та їх можливі складові. А до стратегічних галузей промисловості відносять «оборонно-промисловий комплекс, авіаційну, космічну, машинобудівну (зокрема суднобудівну), металургійну, хімічну галузі» (п. 1¹ Порядку формування і ведення Державного реєстру імпортозаміщення та кооперації у стратегічних галузях промисловості, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 р. № 127) (надалі – Порядок № 127) [11]. У той час як в ЗМІ, в т.ч. на сайті ООН, ФАО, зазначають, що війна в Україні веде до голоду у світі [12; 13; 14; 15]. Отже, на наш погляд, в нашій державі сільськогосподарська

діяльність з урахуванням екологічних вимог є стратегічною галуззю. Таким чином, положення Порядку № 127 потребують перегляду та переосмислення щодо включення екологічно безпечної сільськогосподарської діяльності у перелік стратегічних галузей. І тоді ще один ЦОВВ, тобто Мінстратегпром, буде уповноважений займатися питаннями екології у сільськогосподарській діяльності. Вважаємо, що можлива у майбутньому така практика не є позитивною та ефективною.

Наступний ЦОВВ – це Мінагрополітики. Основним НПА, де закріплені його повноваження, – Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 р. № 124 [16]. Вбачається, що Мінагрополітики відноситься до переліку ЦОВВ, уповноважених в розглядаємому напрямку, виходячи з аналізу зазначено вище НПА.

Держгеокадастр – це ще один із ЦОВВ, який тісно пов'язаний з сільськогосподарською діяльністю та питаннями екології в ній. Однак, згідно базового НПА для нього – Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 15 (надалі – Положення № 15) – даний орган «реалізує державну політику у сфері національної інфраструктури геопросторових даних, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру» (п. 1 Положення № 15) [17]. В цьому НПА також відсутнє саме поняття «сільськогосподарська діяльність», а є такі поняття та словосполучення: «сільськогосподарське виробництво», «землі/земельні ділянки сільськогосподарського призначення» та «екологічні заходи». І з аналізу даного Положення можна встановити, що Держгеокадастр також уповноважений займатися питаннями екології у сільськогосподарській діяльності, бо «...організовує та здійснює державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій та форм власності: у частині додержання вимог земельного законодавства щодо використання та охорони земель за додержанням установленого законодавством порядку визначення та відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва; у частині родючості ґрунтів за зміною показників якісного стану ґрунтів у результаті проведення господарської діяльності на землях сільськогосподарського призначення...», а також «...забезпечує підготовку та здійснення організаційних, економічних, екологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу...» (п. 4 Положення № 15) [17]. Таким чином, спостерігаємо наявність ще ЦОВВ, який опосередковано здійснює вплив на розглядаємый напрям.

Держрибагентство – це ЦОВВ, «діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів

України через Міністра аграрної політики та продовольства і який реалізує державну політику у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства, меліорації земель та експлуатації державних водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних і осушувальних систем» (п. 1 Положення про Державне агентство меліорації та рибного господарства України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 р. № 895) (надалі – Положення № 895) [18]. Зазначене НПА не містить розглядаємих понять: «сільськогосподарська діяльність», «екологія». Відсутність останнього є неприпустимим для сьогоднішнього, на думку автора. Проте, даний орган «розробляє порядок штучного розведення (відтворення), вирощування водних біоресурсів та їх використання» (підпункт 30 п. 4 Положення № 895) [18]. І це можна ототожнювати з частиною визначення щодо поняття «сільськогосподарська діяльність» у п. 2.28 ст. 2 Закону № 1877-IV: «розведення та/або утримання, та/або вирощування, та/або вилов прісноводної та/або морської риби, жаб, безхребетних, водоростей та інших гідробіонтів» [2]. Вбачається, що Положення № 895 потребує корегування в наступному: вся діяльність Держрибгентство повинна орієнтуватися також і на екологічний аспект для раціонального та ефективного поводження з тими ресурсами, що входять до підпорядкованого йому напрямку.

Держпродспоживслужба – це ЦОВВ, «діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження) та у сфері гігієни праці та функцій із здійснення дозиметричного контролю робочих місць і доз опромінення працівників), з контролю за цінами, попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення, метрологічного нагляду, ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, насінництва та розсадництва (в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу), реєстрації та обліку машин в агропромисловому комплексі, державного нагляду (контролю) у сфері агропромислового комплексу, державного нагляду (контролю) у сферах охорони прав на сорти рослин, насінництва та розсадництва, державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів і рекламу в цій сфері, за якістю зерна та продуктів його переробки, державного нагляду (контролю) за додержанням

заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованого організму у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності, здійснення радіаційного контролю за рівнем радіоактивного забруднення сільськогосподарської продукції і продуктів харчування» (п. 1 Положення про Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 667) (надалі – Положення № 667) [19]. «У разі якщо більшість функцій центрального органу виконавчої влади складають функції з надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам, центральний орган виконавчої влади утворюється як служба. У разі якщо більшість функцій центрального органу виконавчої влади складають контрольно-наглядові функції за дотриманням державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, юридичними та фізичними особами актів законодавства, центральний орган виконавчої влади утворюється як інспекція» (ч. 2 ст. 17 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. № 3166-VI) [1]. Виходячи з аналізу повноважень даної служби, закріплених у Положенні № 667, можна констатувати, що вони є досить всеохоплюючими щодо різних напрямків та конкретизованими. Це є позитивною складовою, на наш погляд. Однак, повноваження даного ЦОВВ пов'язані ще й з контролем (наглядом). Наприклад, «організовує, здійснює у межах повноважень, передбачених законодавством, державний нагляд (контроль) щодо потужностей, на яких здійснюється вирощування, утримування, виробництво, переробка, зберігання та обіг об'єктів державного контролю» (підпункт 3 п. 4 Положення № 667) [19]. Вважаємо, необхідно визначитися щодо спрямованості такого ЦОВВ.

У підпункту 3 п. 4 Положення № 667 прописано: «...здійснює вивчення видового складу, біології та екології регульованих шкідливих організмів...» лише так зустрічається поняття «екологія» [19]. Вбачається, що така ситуація повинна бути зазнати змін стосовно частоти застосування останнього та, відповідно, спрямованості діяльності Держпродспоживслужби в екологічному вимірі. Само поняття «сільськогосподарська діяльність» взагалі відсутнє у Положенні № 667, але є складові останньої чи результати такої діяльності. Таким чином, Положення № 667 потребує перегляду щодо відповідності назви ЦОВВ її повноваженням, а також закріплення екологічної спрямованості у розглядаємого органу.

Висновки. Таким чином, в нашій державі згідно чинного українського законодавства є декілька ЦОВВ, уповноважених займатися питаннями

екології в сільськогосподарській діяльності. На наш погляд, дана ситуація потребує перегляду, переосмислення. По-перше, Україна отримала статус кандидата в члени ЄС. Відповідно, норми нашого законодавства повинні бути наближені до норм законодавства ЄС. По-друге, необхідно

залишити єдиний ЦОВВ з конкретними, чіткими повноваженнями у розглядаємому напрямку, закріпленими на законодавчому рівні. І це може бути і міністерство, і агентство, і служба, і інспекція. Даний захід є необхідним для визначення відповідальних осіб.

Список використаних джерел:

1. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 38. Ст. 385.
2. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 49. Ст. 527.
3. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 442 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
4. Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. № 614 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
5. Положення про Державне агентство лісових ресурсів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 р. № 521 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/521-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
6. Положення про Державну службу геології та надр України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1174 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1174-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
7. Положення про Державне агентство водних ресурсів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 393 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
8. Положення про Державну екологічну інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
9. Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. № 564 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
10. Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2020 р. № 819 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
11. Порядок формування і ведення Державного реєстру імпортозаміщення та кооперації у стратегічних галузях промисловості : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 р. № 127 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
12. Калмиків О. Чи загрожує світу голод через війну Росії проти України? URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-61138437>
13. Ukraine: EU-FAO partnership to ensure recovery and development of agricultural value chains. URL: <https://www.fao.org/newsroom/detail/ukraine-eu-fao-partnership-for-recovery-of-agricultural-value-chains-040123/en>.
14. Війна в Україні призвела до продовольчої кризи у світі: мільйонам дітей загрожують виснаження та смерть. URL: <https://news.un.org/ru/story/2022/05/1424002>
15. ФАО: кожен четвертий фермер України скоротив чи зупинив провадження через війну. URL: <https://news.un.org/ru/story/2022/12/1435827>.
16. Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 р. № 124 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-2021-%D0%BF#n960> (дата звернення: 11.01.2023).
17. Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 15 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
18. Положення про Державне агентство меліорації та рибного господарства України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 р. № 895 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
19. Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 667 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.01.2023).